

Вош

У нядзелю раніцай, прыводзячы ў парадак сваю густую прычоску, начальнік Гікала напароўся на абсалютна жывую вош. Засеў якраз за пісьмовы стол, разгарнуў чыстыя карткі паперы, між папераў абсталяваў кубак чорнай кавы. І горкі, прыпалены водар лашчыўся аб начальніцкія ноздры, пранікаў у начальніцкае нутро бязмежным шчасцем ды такой жа асалодай. Яшчэ толькі страўнік чвякануў ранішняй яечняй і начальніку стала хораша. Значыць, можна было даць пачатак даўно, гадоў ці не пяць, абмяркоўваемым успамінам. Было ж поспехаў ды подзвігаў. Усё, чаго захочаш, было. І усё тое, як ні глядзі, трэба давесці да ведама наступных пакаленняў. Усе тыя дні, загрузаныя сумненнямі і супярэчлівымі думкамі, хмурныя і чорныя, зараз, з перспектывы часу, бачыш зусім іначай. Стаяць, бы на далоні, светлымі краскамі. Ні воблака там, ні хмурынкі. Гісторыя – адзіны справядлівы і непадкупны суддзя. Усё астатняе не мае значэння. Закіды скептыкаў, нараканні буркуноў – дзе яны зараз?

З такімі думкамі начальнік апусціўся ў крэсла. І ў той момант, калі яго дуа намацала мяккую апору, адурманеныя шматгадоваю звычайкай, апошнія фрагменты цела здрадзілі. Бо трэба вам ведаць, у начальніка Гікалы быў такі маленькі, няшкодны навук, у далёкай маладосці метадам капіравання прыжыты ад старшыні павятовай партыйнай

арганізацыі Антося Куца, косць ад косці варшаўскага хлопца, які, ніхто не ведае чаму, адразу пасля ваеннай завірухі, апынуўся ў заняпадлай ды зусім несвядомай правінцыі. Сеўшы за які-небудзь стол, Антось, можна сказаць, інстынктыўна заглыбляўся ў кішэню, даставаў грэбень і прыгладжваў прычоску. Штосьці элегантнае і экзатычнае было ў гэтым прыгладжванні. А затым падымаўся на ногі, стаяў хвіліну з высока ўзнятай галавой, позіркам абмацваў залу. І калі знікаў апошні шэпт, яшчэ раз прыгладзіўшы чупрыну, зараз ужо толькі раскірэчанымі пальцамі, кідаў у натоўп першае слова. Затым чарговае і яшчэ сотню слоў, і тысячу, і дзесяткі тысяч. Мужчыны слухалі, а ў жанчын разгараліся вочы.

Па інерцыі, кранутая далёкім успамінам, і цяпер рука начальніка Гікалы пашыбавала ў кішэню пінжака, адшукала там стары, блакітненькі грэбень, пакаўзнулася па мяккасці чупрыны. Штосьці невялічкае шлёпнула на беззаганную бель паперы. Зноў танцуюць на чацвёртым, падумаў начальнік і задраў галаву. Падумаў правільна, бо шматсямейнае будаўніцтва наогул не за ахову інтымнасці. І калі на суседнім паверсе твае добрыя суседзі ўголас праводзяць звычайны абмен думкамі, хочаш ці не, іхнія эмоцыі распаўзаюцца на ўвесь блок. А часам каго-небудзь наведвае ахвота заняцца танцамі, і тады столь у тваім самым вялікім пакоі асыпаецца белымі пялёсткамі вапны. „Сёння ж першы тыдзень посту, а яны вось чым займаюцца, танцамі”. Але на чацвёртым не танцавалі. І начальніцкае вока, злётаўшы туды і назад, прызямлілася на пісьмовым сталі. На паперы, якая так і не паспела запоўніцца гераічнымі ўчынкамі, прысеўшы на кукішках, чарнява-рыжая істота разглядала сваё новае становішча.

“Далібог, гэта ж...” Начальнік Гікала засунуў на нос акулеры, асцярожна, каб не стрэсіі няпрошаную госцю ў бязмежныя калідоры дывана, падняў папэру, прыблізіў яе да вока.

– Ты хто будзеш? – перапытаў, стрымліваючы дыханне.

– Вош, – адказала яна.

– Як гэта – вош? Якая вош? Чыя?

– А нармальная. Спакон вякоў родная-народная, твая. Забыў жа, га? – Узнялася на заднія ножкі, быццам для паўнейшай прэзентацыі сваёй, някеспка адкормленай фігуры.

– Ды як жа, – сканфузіўся начальнік. – Чаўпеш ты. Дурное што-та. Мы ж вас... – Указальным пальцам аб’ехаў кадык, вобразна адмаляваўшы тое, што яны зрабілі з адвечнымі паразітамі.

– Вось табе, на! – узяўшыся пад бокі, раскірэчылася вош у цэнтральным пункце снежнай папэры. – А я быццам што? Прывід хіба ж нейкі? Ілюзія? Не такая простая справа, пазбыцца нас. Думаў – памыўся, пабрыўся, чыстыя кальсоны апрануў і ўжо на другі свет выправіўся?!

Фігура на папэры, сапраўды, стаяла рэальная, фізічная, ўздоўж яе глядзі, упоперак. Як толькі захочаш. І начальнік збялеў.

– Значыць, што? Заўсёды ты...

Прадоўжыць пытанне ён пабаяўся.

– А заўсёды, каб ведаў, – адказ быў упэўнены і бесцырымонны.

– Нават...

– А як жа, нават там, у начальніцкім кабінэце разам мы з табою, удваіх мы, – адказ прыйшоў раней, чым прагучала пытанне.

– І нават...

– І ў Варшаву я з табой ездзіла, у твая міністэрскія пакоі, і ў Кракаў. І не падумаў нават – і ў гэтай

палюбоўніцы, памятаеш? Адвячоркамі забягала ў кабінет – там мы таксама разам.

– Адкуль ты ведаеш, пра што я, – пачаў начальнік, але скончыць слова і на гэты раз яму не далі.

– Нармальна. Я твая, косць ад косці, кроў ад крыві, – вош выскалілася ў зубатай усмешцы. – Перш за ўсё ад крыві тваёй я, таму і ўсе твае думкі ведаю. Га-га-га.

Смяялася. А начальніку было зусім нясмешна. Усе мінулыя дні зараз вярталіся на памяць, раскладаліся ў паасобныя хвіліны, абразкі, словы. Прыпомніўся міністэрскі кабінет, доўгая шарэнга начальнікаў з усяе краіны. І ўсе, бы струна, і ўсе выпінаюць грудзі, і залатымі крыжамі прызямляецца на тых грудзі рука пана міністра. А ён, Гікала, як і другія. Як і другія? Як жа, калі з гэтай вось, між вушамі... А міністр – бачыў усё? Усё ведаў? Мабыць, так. Дзіўна ж неяк усміхаўся, зазіраючы ў вочы. І па плячу – усіх апошніх палопаў, а яго, Гікалу – не. Мабыць, пабаяўся... А Соня? – Раптоўная думка ашарашыла начальніка. Былі ж у іх з Соняй хвіліны своеасаблівыя, інтымныя, калі не астаецца між людзьмі нават самая сціплая, самая сарамлівая занавеска... Соня. Ніколі і словам не заікнулася, што нешта не так. Але ж пайшла аднойчы за гэтым варшаўскім Антосем і ніколі ўжо не вярнулася ў мястэчка...

– Ведалі яны? – прыхоўваючы вочы, спытаў начальнік. Яму было сорамна і нязручна. Падумаў бы хто – давядзецца ў жыцці заводзіць гутарку з такой агідай. Але цікавасць была мацнейшая за ўсё астатняе, і ён спытаў. І вош адказала. І толькі ад болю, які ў такім выпадку супольны для дваіх, яе голас памякчэў, набраў мяккасці і лагоднасці.

– Я табе ніколі не здрадзіла. Ніколі. Усё, што бачыла, усё, што чула – як камень у вадку. Магіла. І

ніколі не здраджу, нават тыя ўспаміны, што збіраешся пісаць, выпраўляць не думаю. Што за хочаш, тое і пішы.

Але пісаць начальніку ўжо не хацелася.

КАМУНІКАТ.ORG